

Kezdeményezés a zsidó fiatalok támogatására

Az elmúlt év nem csupán a COVID-19 vírus ideje volt Magyarországon, hanem szervezetek válságainak ideje is, amikor a lecsapó vészhelyzetek hullámai tevékenységének végiggondolásra késztetett sok-sok felelős embert. Páran kihasználták a lehetőséget: hogy a bezártság ideje ne a depresszió, hanem az útkeresések ideje legyen. A világ egészségügyi, gazdasági és társadalmi válságát átlátva és átérezve a HaShomer Hatzair fiatal tagjai úgy döntöttek, hogy elébe mennek saját szervezeti válságuknak (befelé fordulás, létszám- és dinamikacsökkenés, megújulás-hiány) –, és új utakat keresnek maguknak.

Ezért úgy döntöttek, hogy megújult vezetéssel új utakon indulnak el, és megpróbálnak kitörni a lefelé tartó örvény szorításából. Az új saliah (helyi Shomer vezető) sikeresen rázta fel a tagságot, akik láthatóan nagyon kemény önvizsgálat, tréning és felkészülés után új erőre kaptak, s azonosították a zsidó ifjúsági szervezet problémáit, és megoldásokat kerestek rájuk.

Az egyik – immár évtizedes – probléma az, hogy a gyerekeknek-fiataloknak nincs saját helye, helyisége; befogadottként (és így külső, gyakran nehezítő szabályok közepette) kellett szervezni az életüket. Ez a gond már nem új, a korábbi vezetés is azonosította: hogy amíg nincs saját hely, saját fészek, addig közösség életének, működésének nincs kemény, stabil alapja. Léven a HaShomer Hatzair az elmúlt évtizedekben sohasem rendelkezett megfelelő pénzügyi erőforrásokkal, így ezt a gondot nem tudta megoldani. A fiatalok a most érkezett új vezetővel úgy döntöttek, hogy megpróbálnak előremenekülni ebből a helyzetből, és egy most megnyílt pályázati lehetőséget megragadva, egy állandó bázist próbálnak kialakítani annak ellenére, hogy még nem áll rendelkezésre a teljes pénzügyi fedezetük. Mindemellett arra is gondoltak, hogy a pályázat útján elérni vágyott, és ma a Budapest 7. kerülete önkormányzatának tulajdonában álló helyiséget fel is kell majd újítaniuk, s erre máris saját erőforrásaikat és korábbi HaShomer Hatzair tagokat mozgósítottak.

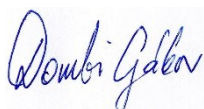
A saját bázis kialakítása ahhoz eszköz, hogy a Shomer megvalósítsa azokat a terveket, amelyek a Shomer eszmerendszeréből és a fiatalok lendületéből adódnak. Ezért elindult az ideológiai-, a cselekvési- és a kommunikációs program kidolgozása, amelynek eddig első harmada készült el (mellékelve).

De ahhoz, hogy az újjáéledő kezdeményezés felnőjön, ahhoz megfelelő alap kell, s ezt a célt szolgálná az önállóan birtokolt helyiség. Tudható, hogy ennek fenntartása önmagában hatalmas teher lesz a Shomer fiataljainak vállán, akik egyelőre vállalni látszanak e kihívást.

A kiszemelt ingatlan ráadásul különös jelentőséggel bír a pesti zsidóság történetében.

Kérem, szavazzon bizalmat eme nagyszerű hagyományokkal rendelkező, ám a jövőbe törekvő zsidó kezdeményezésnek, és támogassa azt, hogy megvalósulhasson a budapesti zsidó fiatalok önálló otthona.

Támogatását előre is köszöni

Dombi Gábor

Elnök-Kurátor

Alapítvány a Magyar Zsidó Ifjúságért

2021. 04. 13.

Budapest, VII. kerület, Kertész utca 32.

Egy különleges épület a budapesti zsidónegyedben

A ház hajdanán a Budapesti Autonom Orth. Izr. Hitközség tulajdona volt, és 1922-ben itt nyitotta meg kapuit a Hitközség „Nyilvános Rendelőintézete”, mint kiegészítője az 1920-as alapítású Orth. Izr. Hitközség Bíró Dániel Kórház működésének.¹ Ugyanebben az évben jött létre, és kezdte meg működését a Kazinczy utca 51-ben a Hanna Gyermekvédelmi Egyesület, amelyet egy aktív orthodox hajadon, Heiden Dóra(1904-1963)² – Heiden Leó ékszerész leánya – alapított abból a célból, hogy a szegénysorsú orthodox gyerekeknek segítsen, számukra gondozást, uzsonnát, nyaraltatást biztosítson. Céljai által vezetve Heiden Dóra végigkoldulta egész Európát – erről a hazai és nemzetközi sajtó is beszámolt –, de működőképpé tette az egyesületét. 1927-ben Dóra férjhez, majd az Egyesült Államokba ment, ahol az orthodox nőegylet alapítója és első alelnöke lett. A Hanna Egyesület fénykora az 1930-as évek közepén volt. Az 1935-ös statisztikákból nyerhetünk képet ezen időszakának működéséről³:

„Hanna gyermekvédelmi intézmény. (VII., Kertész-utca 32.) Napközi otthon az Orth. izr. hitközség nyilvános iskolájába járó 6–14 éves leányok részére. Férőhely 100, gondozottak átlagszáma 80.”⁴ „Az otthon fenntartási költsége: 2.160 P. Személyzeti kiadás: 600. Fővárosi támogatás: 4.140 Pengő.”⁵ [Minden biztonnal ez a közvetlen intézmény-fenntartási kiadásokat jelenthette, ugyanis a kötet később jóval nagyobb adatokat közöl:] „Bevételek 1935-ben: 19.726 P. Kiadások: 21.437 P Vagyona: 1.697 P.”⁶ A Hanna tevékenységét a hivatalos kiadvány így foglalja össze: „Októbertől júliusig naponta átlag 140 iskolásgyermek rituális étkeztetése, saját konyháján. Egy ebédért átlag 26 fillér térítést fizetnek a gyermekek. A fővárostól naponta 21 gyermek részére térítési díjért, 30 gyermek részére ingyenesen ebédnyersanyagot kap.”⁷ Abban az évben 23 gyerekre vásároltak ruhát, gyerekenként 40 pengő költséggel.⁸ A legnagyobb összeget minden biztonnal a nagymarosi nyaraltatás igényelte, ahol 80 férőhelyen 160 gyereket üdültettek. Csak 121 szülő fizetett az üdülésért, de ők is csak összesen 600 pengőt.⁹ Összefoglalásként a kötet közli: „Az intézmény költségeit a Budapesti Autonom Orthodox Izr. Hitközség fedezi. A hitközség

¹ Forrás: Magyarország gyógyintézeteinek évkönyve. Bp., 1934.

² Rövid életrajza itt olvasható: <https://infopoly.info/az-orthodoxia-elfedett-hosnoje-heiden-dora/>

³ Dr. Schuler Dezső: Hatósági és társadalmi embervédelem Budapesten. Budapest 1936. december. Statisztikai Közlemények, 78. kötet.

⁴ U. o. 124. o.

⁵ U. o. 125.o.

⁶ U. o. 198.o.

⁷ U. o. 128.o.

⁸ U. o. 131.o.

⁹ U. o. 170. o.

nyilvános jellegű iskoláiba járó szegénygyermek napközi gondozását, étkeztetését, felruházását és nyaraltatását látja el.”¹⁰

A budapesti orthodoxia a Holokausz sorscsapásait is alig heverte ki, amikor az iskolák államosítása után egyesülésre kényszerítették a neológ zsidósággal 1950-ben, és elvették ingatlanai jelentős részét, melyekben mint bérlő maradhatott. Ez történt a Hannával is, amely csak szociális konyhaként működhetett a Kertész utca 32 alatt. 1965-ben a Budapesti Izraelita Hitközség orthodox tagozata ezt az épületet is feladni kényszerült, és Hanna, mint szociális konyha a Dob utca 35-be vonult vissza. A Kertész utcába pedig a Budapest Kötő KTSZ költözött.

„HANNA” GYERMEKVÉDELMI EGYESÜLET, BUDAPEST
ÚJ HELYSÉG: VII., KERTÉSZ-UTCA 32. SZ.
HIVATALOS ÓRÁK: REGGEL 8-11 DÉLUTÁN 6 ÓRÁIG.
TELEFON: JÓZSEF 334-76.

¹⁰ U. o. 201.o.

